XLVI. évfolyam, 174. szám. Ára: 2 fillér. Szerda, 1913. július 30.

Előfizetési-ár
Helyben, házhoz hordva:
Negyedévre --- 2 korona
Félévre --- 4 korona

Vidékre, postán küldve:
Negyedévre --- 3 K 50 f.
Félévre --- 7 K —f.

KECSKEMÉTI LAPOK

(KECSKEMÉTI FRISS UJSÁG)

FÜGGETLEN POLITIKAI NAPILAP.

Megjelen minden nap hétfő és ünnepnapi nap kivételével.

A lap szellemi és anyagi részére vonatkozó összes dolgok a szerkesztőség és kiadóhivatalba intézendők.

A szerkesztésért felelős: Hollósy János. | Telefonszám: 141. | Laptulajdonos: a Nyomdarészvénytársaság.

Gazdasági helyzetünk.

A budapesti Kereskedelmi és Iparkamara most hozta nyilvánosságra beszámolóját, amely nemcsak a főváros, hanem az egész ország gazdasági viszonyaival behatóan foglalkozik. Van a hatalmas kötetben néhány olyan kijelentés, amely méltán feltünést fog kelteni. Ilyen az, amit a vidéki pénzintézetekre vonatkozólag mond.

A jelentés szerint a balkáni események folytán pénz- és hitelválság állott be, »de azért visszaesés tulajdonképen csak azon a téren, főképen a vidéki és apróbb pénzintézetek több év óta tapasztalt tultengésében állott be, ahol az megokolt és szinte kivánatos volt. A budapesti Kereskedelmi és Iparkamara tehát a gyönge és rosszul fundált kis pénzintézetek elbukásában tönkremenésében nemcsak mezőgazdasági válságot nem lát, hanem azt egyenesen megokoltnak és kivánatosnak jelenti ki.

Ez az elfogulatlanság nagyon figyelemreméltó, mert ezzel egyszerre véget érnek majd azok a vádak, melyeket nálunk szüntelenül a nagy bankok és az állam ellen hangoztatnak, hogy szükkeblüen nem siéttek a veszély perceiben a gyöngék támogatására. Nálunk amugy is régi baj az initiativa hiánya gazdasági életünkben. Senki sem akarja a fejét törni egy önálló gondolaton, senki sem akarja a kezdés kockázatát viselni, de aztán, ha valaki hozzafog valamihez s látják, hogy ez némileg sikerül neki, egyszerre százan utánozzák, százan vetik magukat rá s ha valakinek kezében egy falat kenyér van, százan rohanják meg, hogy elragadják tőle. Erre lehet visszavezetni azt, hogy nálunk egymagában Budapesten háromszor annyi pénzintézet, bank, takarékpénztár és hitelszövetkezet van, mint Ausztriában, Bécset is beleértve. Nagyon természetes, hogy ezeket lehetlen valamennyit jól megalapozni, tehát a bukás csiráját már születésük pillanatában magukban hordják, viszont Magyarország közgazdasága sem olyan erős, hogy az apró-cseprő intézetek legitim téren érvényesülni tudnának. Saját tőkéjük kevés, idegen pénzre van szükségük, amit csak drágán tudnak megszerezni maguk is, az üzemköltségük is nagy s hogy élhessenek, kénytelenek uzsoráskodni.

Nagy és szolid ipari s kereskedelmi vállalatok nem veszik ezeket a kis intézeteket s ezeket az uzsorapénzeket igénybe s igy kénytelenek a kisiparost, a kiskereskedőt, a rosszul fizetett hivatalnokot, az anyagi gondokkal küzdő lateiner-osztályt kliensül megszerezni s ezt nevezik nálunk »a kis ember hitelének«. De aki a viszonyokat ismeri, az tudja, hogy nem az ugynevezett kis embernek van szüksége erre a hitelre, hanem azoknak van szükségük arra, hogy a kis ember verejtékén éljenek, akik ezeket a kis pióca-intézeteket alapiták s ezzel egész nagy társadalmi és gazdasági osztályokat döntenek az anyagi romlásba.

Joggal mondta tehát a budapesti Kereskedelmi és Iparkamara, hogy ezeknek visszafejlődése megokolt és kivánatos, főleg miután hangoztatja azt, hogy a kereskedelem és ipar legitim hiteligényei kielégitést találtak s hogy a külföldi hitelforrások többnyire elzárkózván, az Osztrák-Magyar Bank a magánvállalkozások biztos pénz- és hitelforrása volt.

A magyar pénzpiac szilárd erejét mutatja az is, hogy nagyobb pénzintézeteink a külföldről visszaözönlő záloglevelket és községi kölcsönkötvényeket minden fennakadás nélkül vették át és az egyéb külföldi tetemes hitelnyujtások gyors visszavonását is piacunk megrendülés nélkül tudta elviselni.

Az is örvendetes jelenség, hogy Magyarország saját kereskedelmi mérlege egészben véve, valamint Ausztriával és a vámkülfölddel szemben, habár még mindig passziv, de azért mégsem rosszabbodott, sőt negyvennégy millióval javult. De Ausztria és Magyarország együttes, szerződéses vámterületének kereskedelmi mérlege tetemesen megrosszabbodott. Igy tehát a nagy osztrák önérzetnek, amely a mi gazdasági elmaradottságunkat veti folyton szemünkre, semmi alapja sincs, mert hisz a mi kereskedelmi mérlegünk javult, mig az osztrákoké rosszabbodott.

Az elmult év a mezőgazdaság terén nem valósitotta meg teljesen a hozzá füződő reményeket, mégis egészben véve közgazdaságunk fóágazatai között ezuttal is a legkedvezőbb volt a mezőgazdaság helyzete. Iparunkban is, kivévén az épitőipart és a vele összefüggő iparokat, meg több textilipari szakmát, elég tekintélyes fejlődés volt észlelhető.

Az év eleje óta uralkodó pénzfeszültség és pénzdrágaság érzékenyen megnehezitette ugyan a kereskedők üzleti tevékenységét, de azzal szemben is kereskedelmünk ellentállóképességet és szilárdságot tanusitott. Kiemeli azonban a kamara, hogy az év egész folyamán fennállott sulyos hitelviszonyok fokozottabb mértékben érintették kinosan az üzleti világot azáltal, hogy egész csomó, a zavarosban halászni akaró zughitelludósító iroda, ki akarván használni kereskedőink szorult helyzetét, eléggé nem kárhoztatható visszaéléseket követett el. Emellett gazdasági közvéleményünket állandóan koholt fizetésképtelenségi hirek rémitgettek, amelyek akárhányszor alkalmasak lettek volna arra, hogy pánikot idézzenek elő.

Az egész jelentésből azt látjuk, hogy a gazdasági válságot aránylag könnyen birtuk ki és hogy a kedvezőtlen körülmények ellenére is a fejlődésnek és a haladásnak uj biztositékait teremtettük meg. És ez a mai viszonyok, a kedvetlenség és kishitüség mai korszakában biztató tanulság.

A mozgóképszinházi szabályrendelet megváltoztatása.

Megemlitettük tegnapi számunkban, hogy Fenyő Sándor, a kecskeméti városi mozgóképszinház engedményese, beadványban kérte a városi tanácsot, a moziszabályrendelet megváltoztatására. Ezzel az üggyel, mely valóban elnevezhető a szinház és mozi harcának, már többször foglalkoztunk a Kecskeméti Lapokban, épen azért szükségesnek látjuk Fenyő beadványát teljes egészében nyilvánosságra hozni. A kérvény igy hangzik:

Tekintetes Tanács!

Legutóbbi beadványomban jelentettem a tekintetes Tanácsnak, hogy a mozgóképszinház felépitését illetőleg ifj. Ecker József temesvári vállalkozóval megállapodtam. Egyidejűleg a tekintetes Tanács elé terjesztem uj terveimet, melyek alapján a szinházat felépiteni óhajtottam. A tekintetes Tanács ezeken a terveken bizonyos módositásokat kivánt, mely kivánságok keresztülvitelének megtárgyalása céljából ifj. Ecker József ur pallérjával egyetemben f. hó 16-án Kecskemétre érkezett. Még aznap megtette az épitkezés megkezdéséhez szükséges előkészületeket, nevezetesen kőmüvesekkel, fuvarosokkal, fakereskedőkkel, szobrász és egyéb iparosokkal tárgyalt és meg is egyezett.

Alig tartózkodott itt aznap ifj. Ecker József egyetlenegy napig, már vissza lépett a moziépitestől, mert könyveim átvizsgálta s esti előadásaim figyelemmel kisérve személyesen is meggyőződött róla, hogy szinházi szezon alatt nem csak hogy készkiadásaink fedezése sem térül meg, de még jelentékeny összeget kell naponta előadásaimra ráfizetni s igy semmiképen sem látja biztositottnak az Uránia mozgóképszinház jövőjét.

Szent Margitszigeti üditőviz!

A legkiválóbb szénsavval telitett ásványviz!!

Telefon utján adott rendelések egész nap felvétetnek. Telefon: 111.

Mint asztali viz nagyon kellemes, jóhatásu, egészséges ápoló ital. Minden jobb fűszerűzletben és vendéglőben kapható.

Fölerakat: Török Árpád fűszerkereskedőnél Kecskeméten.

Ugyanott egy jómagaviseletű fiu tanulóul azonnal felvétetik.

Akárhogyan számítgattuk is, a 70—75.000 K feltétlenül bizonyos évi regie mellett, a mai viszonyok közepette se hogy sem tudtuk az üzlet rentabilitását megtalálni. Ez lehetetlen is, mert hogy áll a helyzet ma? Nekünk körülbelül 150.008 K költséggel kell egy palotát építenünk, mely 20 év mulva akár megkerestük annak árát, akár nem, a város tulajdonává válik. Nekünk a városnak *a bruttó* bevételből kell tiztől felmenő százalékot átengedni, akár megkerestük a napi regiet akár nem. Ha p. o. egy évben bevételeztünk 60—70.000 koronát, ebből a városnak okvetlen át kell engedni 6100—7200 korona percentuális részesedést, holott mi ennyi bevétel esetén még kb. 5—15.000 koronát rájzetünk az üzletre.

Még ezek tetejébe meg sem adatik a mód ahhoz, hogy magunkon segíteni tudjunk, mert egy célirányos vezetést illetőleg, mellyel az üzletet esetleg fejleszteni tudnánk, kezünk lábunk meg van kötve. Kérem a tekintetes Tanácsot, méltóztassék kicsit öszszehasonlitani a szinházzal szemben a mi helyzetünket. Lehetetlen, hogy egyik vállalatnak olyan arányu pártolása mellett, a másik boldogulni tudjon. A szinház igazgatója kap ingyen szinházat, ingyen világitást. Én ellenben magam vagyok köteles 150.000 koronás épületet emelni, mely 20 év mulva a városé legyen. Ezen kivül nem is a netto, hanem a bruttó bevételből kell a várost részesittetnem. Ezzel szemben azonban télen, át kell engednem a teret a szinháznak, nyáron viszont a cirkuszok, kabarék, majálisok, futbalmecscsek s mi egyebek mellett, legujabban a szinháznak is megadatott az a jog, hogy télem a közönséget is elvonja. És hogy milyen sikerrel, erről a 40—50 koronás bevételeim mutatják a legszomorubb bizonyságot. Mindez pedig történik a kultura szent nevében, holott már elismert tény, miszerint a mozi inkább csinál kulturát, mint a szinház, mert a mozi uttörő, a mozi a kultura sáncain kivül álló elemeket hivja, csalogatja és neveli a kultura, a magasabb, a fejlettebb kultura részére. Nincs meg tehát véleményem szerint sem az erkölcsi sem a szolid üzleti alap ahhoz, hogy a szinházzal szemben teljesen lehetetlenségre legyek szoritva, akkor amikor neki velem szemben teljesen szabad keze van.

Tekintetes Tanács! Eddigi tapasztalataim arra tanitottak meg, hogy sajnos, a felépitendő mozgóképszinház semmi irányban sem biztositja sem az én, sem a város érdekeit, mert a jelenlegi mozgóképszinházi szabályrendelet értelmében azon helyzet áll elő, hogy szini évad alatt, vasárnapokat kivéve egyetlenegy előadást sem rendezhet a mozgóképszinház, mert nincs közönsege. Iparosok, kereskedők esti 8 óra előtt nem szabadulnak műhelyeik, illetve üzleteikből, a város közönségének nagyobb részét kitevő gazdaközönség pedig vagy egyáltalában nem jár mozgószinházba, vagy pedig politikai jellegű társaskörökbe jár. Igy aztán csak a hivatalnok-osztály támogatására lennék 7—8 hónapon keresztül utalva, a mi lehetetetlenség, mert ez osztály — sajnos — kevés számmal vannak városunkban képviselve s e mellett ők is inkább szinházba járnak.

Mióta a szintársulat Kecskemét falain belül játszik, napi bevételeim nem haladják meg a 30—40 korona napi átlagot s a város részesedése ebből napi 3—4 koronát tenne ki, ezzel szemben napi kiadásaim 130 koronát tesznek ki, igy tehát teljesen igazoltnak látszik az a körülmény, hogy senki sem óhajtja tőkéjét ily bizonyos veszteségekkel biztató üzletbe beleépiteni.

A mai áldatlan állapot bebizonyitotta, hogy egy olyan kulturintézmény, mint a mozgóképszinház, ahol a világirodalom remekeit költséget és fáradságot nem kimélve uj és ujabb sorozatban mutatják be s ahol ilynemű ujitások megvalósitása beláthatatlan jelentőségű kulturális feladatokat fog a mozgószinházra róni, indokolatlan lenne a helybeli szinház érdekében a mozgóképszinház letörése. A városnak igenis nagy érdeke az, hogy jó vezetésű népnevelő mozgóképszinháza legyen s éppen olyan fontos az is, hogy ez intézmény fejlődése semmi tekintetben se legyen megbénitva. Ezt nemcsak a *város anyagi érdeke* kivánja meg, hanem erkölcsi kötelessége is. A szinház helyes vezetés mellett mindig eredményesen fog megküzdeni a mozival, felesleges tehát előbbit oly módon pártolni, mely épen arra alkalmas, hogy oly irányban fejlődjék, amely nem művészi s nem kulturális érdek.

Ma már a filmgyárak nem összeomló házak, szekrények s felhasadó csövekből kiáradó vizáradás komikus helyzeteit jelentik meg, hanem Shakespeare, Moliere, Schiller, Calderosi, Torquató Tasso, Dante s a nagy költő király: Jókai Mór örökbecsü remekeit varázsolják a fehér vászonra. Reinhard, Shakespeare remekműveit készül előadni 6000 szereplővel, szóval maga az irodalom, a művészet szent nevében készül a mozgóképszinházat birtokába venni, lehetetlenség tehát e nagyszerű fejlődés menetét esti fél 9 órai kötelezettséggel megállitani. Ma Kecskeméten mozgóképszinház a jelenlegi szabályrendelet szerint megélni nem bir s mivel a város részesedése anyagi előny szempontjából is fontos, a mozgóképszinházi pártolása városi érdeket is képez.

Tisztelettel arra kérem tehát a városi Tanácsot, hogy megkötendő szerződésemben engedje meg, miszerint mozgóképszinházamban télen is korlátlanul tarthassak előadásokat s hogy mozi skecseket télen is illetve a szinházi évad alatt is előadhassak.

Kérésem teljesitése esetén a lehető legrövidebb idő alatt, feltétlenül 1—2 nap mulva az épitkezést megkezdem.

Kecskemét, 1913. évi julius hó 24-én.

Teljes tisztelettel
Fenyő Sándor.

*

Nem akarunk a tanács határozatának elébe vágni, de a magunk részéről leszögezni kivánjuk azt a tényt, hogy bármit határozzon is a tanács, helyesebben mondva a tanács javaslata értelmében a közgyülés, Fenyő Sándornak kötelessége a mozgóképszinházat minél előbb, a jelenlegi szabályrendelet és szerződés értelmében is felállitani, azon egyszerü okból, mert vállalta a régi feltételeket, midőn beadta pályázatát a mozgószinházra.

Ezzel szemben azonban az is meggyőződésünk, épen Mariházy nyári szezonjának tanulságai alapján, hogy egész bátran teljesithető Fenyő Sándor kérelmének legalább az első része. Kecskemét elég nagy város már ahoz, hogy el tudjon tartani egy szinházat is és egy mozit is.

A Pásthy Károly-féle alapitvány.

Pályázat árvaházi alapitványi helyre.

A Magyarországi Tanitók Árvaházi Egyesületének budapesti árvaházában (I. ker. Alkotás-utca 44. sz.) a jövő iskolai évre a kecskeméti községi elemi népiskolák tanitótestülete által Pásthy Károly a város népoktatás és nevelésügyének fejlesztése körül szerzett érdemei elismeréseül létesitett Pásthy Károly-féle alapitványi hely betöltendő.

Ezen alapitványi hely jótéteményében részesülhet Kecskemét th. város területén levő vagy működésben volt és mindenestre az alapitó tanitótestület kötelékébe tartozó illetőleg tartozott elemi népiskolai tanitónak, tanitónőnek 1. teljesen árvája, 2. félárvája, 3. elhagyatottnak nyilvánitott gyermek, s végül 4. az előbb jelzettek hiányában Kecskemét város területén elemi iskolánál tényleges működésben levő tanitók, oly tehetséges és jó magaviseletű fiugyermeke, ki az árvaházban elhelyeztetvén valamely középiskolát vagy polgári iskolát látogat. Ha az előbbi pontok értelmében felvehető gyermek nincsen, akkor az alapitó tanitók felsőbb

Hollós László dr.

Irta: **Dr. Szántó Kálmán.**

— Folytatás és vége. —

A szokás szerint engedélyezett szabadság-év lejártával leérkezett a szabványosan szükszavu rendelet a nyugalomba helyezésről. A konferencián, melyen ez a felsőbb rendeletek között bemutattatott, a következő levélben bucsuztunk el a szülőföldjére visszaköltözött kollégánktól:

Tisztelt barátunk,

volt társaid a tanitásban, a kecskeméti áll. főreáliskola tanárai, őszinte fájdalommal vettünk tudomást mai tanácskozmányunkban arról a rendeletről, mellyel a nmélt. VKM. téged — saját kérelmedre — nyugalomba helyezett.

Eddigi szabadságod ideje alatt is hiányoztál közülünk, most pedig, hogy végleg itt hagysz minket, ez az érzés fájdalommá fokozódik bennünk. Tisztában vagyunk vele, hogy iskolánk legfőbb büszkeségét veszíti el benned. Ezt a büszkeségérzetet nem csupán a te nagy és megérdemelt tudós sikereid kelették bennünk, melyek neked országos, sőt hazánkon messze tulmenő dicsőséget szereztek; nem a M. Tud. Akadémia kitüntetése, mellyel tagjai közé sorozott, nem az a sokszoros elismerés, melylyel a külföld tudósai neked meghódoltak.

Talán még inkább fölkeltette bennünk az a közelség, amelyből egyéniségedet megismerhettük. Akik két évtizeden át veled együtt lehettünk, a hivatott nagy tudós tipusát ismertük fel benned, aki egész életét kizárólag a tudomány szolgálatának szentelte s lemondott az élet minden apró javairól, kényelemről, szórakozásról, csak azért hogy annak az egynek élhessen. Elhagyott laboratoriumod mindenkor tanubizonysága lesz a kora hajnali óráinak, mely téged naponként a mikroskopnál talált s a késő esteli időnek, mely még mindig a komoly, fáradatlan munkánál hagyott.

Ebbe a szakadatlan munkába csak egyetlen egy dolog hozott változást: mikor dolgozó szobádból az előadó terembe léptél s a tudósból tanárrá lettél. A részletekbe mélyedő nagy tudósból gyengéd lelkü, szerető szivü paedagógus lett, aki áttfogó elmével, mindent megértő és épen ezért mindent megbocsátó lélekkel csöpögtette a zsenge gyermeki lélekbe a tudományok elejét.

Mi, akik tanitó munkádat napról-napra közvetlenül láthattuk s láttuk azt az odaadást, mellyel végezted, a szeretetet, melyet tanitványaidban magad és tárgyad iránt ébreszteni tudtál, a megkülönböztetett tiszteletet, mellyel mindvégig körülvettek, — mi még mindenkori hivatali fölebbvalóidnál is jobban meg tudtuk itélni, jobban elismertük és méltáuyoltuk azt a munkát, melyet ez iskolában végeztél. Sokan tudhatták rólad, hogy nagy tudós vagy, mi tudtuk igazán, milyen kiváló tanár voltál. Igazi mintaképünk lehettél ebben is: pontosságban, buzgóságban, lelkiismeretben, odaadásban s ami igazi büszkeségünk abból tellett, hogy tudtuk: kevés magyar középiskolának van olyan tanára, mint amilyen te voltál a miénknek.

Most itt hagysz bennünket. Gondolj vissza ránk szeretettel, ahogy mi gondolunk reád. Találd meg a nyugodalmat, melyet kerestél s melyet nálad senki jobban meg nem érdemel. S ha ép erőt gyűjtve, visszatérsz tudományos munkásságodhoz, légy róla meggyőződve, nagyobb érdeklődéssel, akkor is tartó dicsekvéssel senki sem fogja sikereidet kiserni, mint mi, akik szerető büszkeséggel maradunk mindenkoron

tisztelő, igaz híveid stb.

Hollós László, ki gyüjteményeink itt maradt részét már előbb az intézetnek ajándékozta, most azzal válaszolt e bucsu-levélre, hogy az iskola szorgalmas növendékeinek jutalmazására 2000 koronás alapitványt tett.

S ez teljessé teszi ezt a róla rajzolt vázlatos képet. Visszafizette nobilisan, amit az állam a drága Richardt-mikroskop kockázatával neki előlegezett.

iskolákat látogató fiu- és leánygyermekei közül egy erre kijelölt élvezheti az alapitvány kamatait.

A kellően felszerelt kérvények a kecskeméti tanitótestület elnökéhez (felügyelő igazgatóhoz a f. 1913. év augusztus 10-ig nyujtandók be. A folyamodványhoz mellékelendők: 1. felveendő árva keresztlevele (születési bizonyitványa), 2. a testi épségét és a megejtett himlőoltást igazoló orvosi bizonyitvány, 3. a mult évi iskolai bizonyitvány és látogatási bizonyitvány a jelen iskolai évről, 4. az atyja, esetleg az anya halálát igazoló bizonyitvány, 5. a testvérek számát és azok korát feltüntető családi értesitő, 6. szegénységi, illetőleg községi bizonyitvány, mely tanuskodik arról, hogy az árva teljesen vagyontalan és hogy az édes anyja minő jövedelmi forrásból tartja fönn magát. Hivatalos okirat arról, hogy az özvegy anyja és árvái kapnak-e s mennyi segélypénzt a tanitói nyugdij vagy gyámalapból vagy bármely más alapból, 8. az atya, esetleg az anya tanitó voltát igazoló bizonyitvány és 9. az anyának, esetleg a gyámnak két tanu előtt aláirt abbeli nyilatkozata, hogy az árva számára a tanitó nyugdij-alapból járó nevelési pótlékot és az általa esetleg élvezett más ösztöndijat az árvaháznak szolgáltatja át. — *A Magyarországi Tanitók Árvaházi Egyesületének elnöksége.*

Tanitóválasztás.

Az iskolaszék tanügyi bizottsági szombaton délután ejtette meg a jelöléseket a megüresedett, illetve ujonnan szervezett tanitói és tanitónői állásokra, nagy érdeklődés mellett. A jelölés eredménye a következő volt.

Az egyik tanitónői állásra első helyen Kiss Mariskát, a második helyen H. Nagy Rózsit, a harmadik helyen Tóth Vilmát jelölték.

A másik állásra első helyen H. Nagy Rózsi, a másodikon Tóth Vilma, a harmadikon Kovács Lili jelöltetett.

A harmadik tanitónői állásra első helyen Tóth Vilmát, a második helyen Kovács Lilit, a harmadikon Gömöry Esztert jelölte a tanügyi bizottság.

Az egyik belterületi tanitói állásra Halász Géza, Huszár János és Igó László, a másik állásra Szinnyai Mihály, Molnár Pál és Marosi Kálmán jelöltetett első, második és harmadik helyen.

A külterületi három állásra Kürtösi Andrást. Schwammer Józsefet és Soós Kálmánt, továbbá ifj. Buzás Jánost jelölték.

A választást az iskolaszék tegnap délután ejtette meg.

Tanitónőknek választották *Kiss Mariskát és H. Nagy Rózsit* egyhangulag, továbbá *Kovács Lilit* 28 szavazattal, Tóth Vilma 13, Gömöry Eszter 5 és Benkő Sári 1 szavazatával szemben.

Belterületi tanitók *Halász Géza és Szinnyai Mihály* lettek. Az előbbit egyhangulag választották meg, az utóbbi 32 szavazatot kapott Huszár János 8 szavazatával szemben.

Külterületi tanitók *ifj. Buzás János, Soós Kálmán és Kürtösi András lettek.*

A külterületi tanitók a következőképp helyeztettek el: A szentkirályi központba Kürtössi András; a koháryszentlőrinci II-ik kerületibe ifj. Buzás János; a kisfáiai iskolához Huszár János, helyette a belsőnyiri iskolához Soós Kálmán. A monostorfalvi iskolánál levő állás — minthogy még szervezve nincsen — ez alkalommal nem töltetett be. Mihelyt azonban a közgyülés szervezi, azonnal be fog töltetni.

— **Gazdasági szaktanitók fizetésrendezése,** A miniszter az állami gazdasági szaktanitók fizetésrendezését elrendelte és az előmunkálatok a tanfelügyelőségnél serényen folynak.

NAPI HIREK.

Telefon 141. Telefon 141.

Szerkesztőség és Kiadóhivatal I. k. Arany János-utca 9.

Naptár: 1913. év julius hó 30., szerda. — Róm. kath.: Judit. — Protestáns: Judit. — Görög-orosz: 1913. év julius hó 17., Marina. — Izraelita: 5673. év Thamusz 25. — Napkelte 4 óra 35 perc. — Napnyugta 7 óra 30 perc. — Naphossza 15 óra 01 perc. — Holdkelte 12 óra 21 perc, éjjel. — Holdnyugta 5 óra 42 perc, délután. — Ujhold aug. 2-án 1 óra 58 perc, délután.

Időjárás: A központi meteorologiai intézet Kecskemétre érkezett jelentése szerint a következő idő várható: Változékony, sok helyütt csapadék, zivatarok, később hősülyedés.

— **Kiküldetés.** Radnay Rezső min. tanácsos a kecskeméti gazdasági iskolánál a tanitónők részére tartott nyári gazdasági tanfolyam vizsgájára kiküldetett s jelenleg városunkban időzik.

— **Az ügyvédi kamarából.** A kecskeméti kamara Balásfalvi Kiss Endre dr. ügyvédet, Kecskemét székhellyel, a kamara ügyvédi lajstromába bejegyezte.

— **Választmányi ülés.** A Kecskeméti Sakkör tegnap délután 6 órakor a Beretvás-kávéházban dr. Dömötör István elnöklete mellett ülést tartott, melyen a folyó ügyeket intézték el.

— **Üldözik a munkásokat.** Négy hónappal ezelőtt, tekintve a nagyarányu termést, 127 zsolnai munkást szerződtetett Kláber Mór a telepére. Eddig meg volt a munkásokkal elégedve. Most aztán, mikor már a munkát kevesebb munkás is eltudná végezni, minden okot felhasznál, hogy elküldhesse őket. Többek között csak a fél fizetésüket adja ki, a másik felét pedig biztositékul visszatartja. És amelyik munkás munkaközben egy pár barackot megeszik, azt rögtön kettőtől öt koronáig terjedő pénzbirsággal sujtja. Megtörtént az is, hogy egyik munkásleány munkaközben dacolt, azt rögtön 5 koronára büntette. Ezeket a büntetéspénzeket aztán a visszatartott bérből mindig levonja, abban a reményben, hogy igy majd a munkások otthagyják a munkát és megszabadul tőlük. Huszonkét munkás panaszt emelt ez ügyben a főkapitánynál, aki megbizta Barna Tibor rendőrpanacsnokot a vizsgálat lefolytatásával. Megjegyzendő hogy a munkásoknak szerződésük van és ezt a szerződést szeretné felbontani Kláber. A parancsnok a vizsgálat megejtése végett holnap utazik ki Kláber-telepre.

— **Eltiltják a vasuttól a csavargókat.** A főkapitány ma egy igen üdvös rendeletet hozott. Ugyanis utasitja a vasuti őrséget, hogy a csavargó és dolog kerülő egyéneket, akik erőszakosan vagy tolakodó módon igyekeznek az utazó közönségnek szolgálatokat felajánlani, a vasuti pályaudvar közeléből távolitsák el és augusztus 12-től kezdve pedig, mint közveszélyes munkakerülőket a központra állitsák elő. Ennél üdvösebb rendeletet nem lehetett volna hozni, mert nemcsak, hogy a vasutnál kint ólálkodó suhancok a közönséget folyton molesztálják szolgálatuk felajánlásával, hanem, hogy egész életökre foglalkozás nélkül maradnak és a társadalomnak csak aljai lesznek. Mert ezek a fiatal csavargók ha egy pár fillért keresnek, abban a pillanatban azt rögtön megisszák. Van rá egy igen eklatáns példa, a Kosik gyerek. Ez a fiu folyton az utcán részegen csavarog reggeltől estig, mert a pénzt amit pakhordásért kap rögtön elissza. Már lehet vagy 20 éves, de még egyébb foglalkozása nincs, mint a csavargás. És ilyen berugott állapotban az utcán járó közönséget, nem nézve azt, hogy melyik nemhez tartozik az illető, a legrutabb szavakkal illeti. Mi már sokszor kértük ennek a fiunak gyermekmenhelyre való helyezését, mert szülei nem gondolnak rá, de eddig csak fölszólalásunk süket fülekre talált, mígnem ez a rendelet lehetővé teszi, az efajta legényeknek az utcáról való eltávolitását.

— **A bohém.** Milyen szép, szimpatikus, sőt határozottan vonzó szó a bohém. Hány bakfis lányka szive kezd rögtön hangosabban és gyorsabban dobogni, egy bohém-ember láttára. Azt hinné az ember, hogy aki bohém, azt fájdalom, bánat nem érinti. Éppen ennek ellenkezőjéről győz meg bennünket Bohn szinész, egy vérbeli bohém szomoru sorsa. A bohém a cime is annak a gyönyörű darabnak, melyet a mozgóképszinház tegnap és ma kedden mutat be a közönségnek. A darabban Psylander Waldemár és Glará Wieth a két hires mozi művész játszák a főszerepet. Psylanderről már ujabbat alig irhatunk, Glara Wieth egyelőre kevésbbé hires, de annál értékesebb művésznő.

— **Ifjusági bajnoki mérkőzések.** A kecskeméti Athlétikai Club a helybeli sportélet fellendítése érdekében elhatározta, hogy Kecskemét város ifjusági csapatai között a nyár folyamán egyfordulós ifjusági bajnokságot ir ki s a győztes csapat tagjai részére 11 ezüst érmet tűz ki. Az ifjusági csapatok között nagy örömet keltett s eddig már hat csapat jelentette be részvételét a mérkőzésre.

— **Megint árad a Tisza.** A napokban már azt jelentettük, hogy apad a Tisza. Akkor néhány centiméterrel alább szált a viz Szegednél. Ma aztán arról értesültünk, hogy megint árad a Tisza. Tegnap este óta négy centiméter az áradás. Az áradás azonban egyáltalán nem jelent veszedelmet, tartani nem kell semmitől, mert ez az áradás már nem lesz fokozatos. Addig tart legfeljebb, amig a Tisza felső részéről lefolyik a viz. Hir szerint ma reggelre a Maros is áradt 40 centimétert. Ez sem jelent azonban veszedelmet, mert a hivatalos szakértő körök mindenfelé apadást várnak.

Rémület a Széktóban.

Rövid egynehány perc hiányzott még csak s eggyel ismét több lett volna azon áldozatok száma, akik a meleg elől a Széktó hűs hullámai közé menekülve ott fejezték be pályafutásukat.

Ilyen veszélyes üdülésben volt része hétfőn délután Bognár Jánosnak, a Bognár áruház fiatal tulajdonosának. Többedmagával ugy öt óra körül belement a vizbe és kedélyes beszélgetés közben vidáman lubickolni kezdett. Humorizálás közben nevetve jegyezte meg, hogy *ő még sohasem fulladt bele a Széktóba*, azután kiment a tus alá, mert a tusolás után sokkal langyosabbnak érzi az ember a szabad vizet. Ő is lement a lépcsőkön, de az oldalt elhelyezett »Uszók részére« felirásu tábla kikerülte a figyelmét s az embermagasságot meghaladó mélyebb vizbe ment bele. Egy darabig uszott valahogy, de amikor egy váratlan hullám a szájába csapta a vizet s ő talpra akart állni, hogy lélekzetet vegyen, akkor vette észre, hogy a vizből nem bir kiemelkedni. Kiáltani nem tudott, mert ahogy felnyitotta a száját, az rögtön tele lett vizzel, hanem karjával kezdett integetni a körülállók felé, akik kétségbeesett erőlködésére figyelmesek lettek s mivel uszói tudományukat nem tartották a mentésre elegendőnek, a csónakjával nem messze cirkáló uszómester után kiáltottak. Ez hosszu evezőcsapásokkal azonnal ott termett a helyszinen s kiemelte a vizből Bognár Jánost, aki akkora már éppen eleget ivott a hűs széktói vizből.

A parton egy kis pihenés után magához tért s felöltözve nemsokára elhagyta a Széktót, amely keményen megtréfálta az alig negyedórával azelőtt tett kijelentéssért.

Anyakönyvi kivonat.

Julius 29.

Születések. A. Tóth Anna rk. Kéri Zsófia ref. Mihályi István rk. Dajka Erzsébet rk.

Halálozások. Dabi Ferenc rk. 2 hónapos. Kasza Erzsébet rk. 2 hónapos. Özvegy Farkas Józsefné Kovács Erzsébet rk. 72 éves. Posta Mihályné Pap Juliánna rk. 22 éves.

„Uránia" mozgóképszinház műsora

Kedden, július 29-én

Az utánvét (humoros).

Eclair hiradó (természeti felvétel).

Állam titok (politikai dráma 3 f.)

Náci mint kocsis (humoros).

A bohém (dráma három felvonásban).

Pali mint rezervista humoros).

Az előadások hétköznap 8—11-ig folytatólagosak.

Piaci árjegyzék.

	Július 29.	
Tiszta buza 100 kg.	19·40	20·—
Kétszer búza	17·60	18·40
Rozs	15·80	16·20
Árpa	16·—	16·60
Zab	16·—	16·40
Kukorica	17·60	18·40
Kukorica bánáti	17·—	18·—
Köles	15·—	16·—
Krumpli	6·50	7·—
Széna	8·—	9·—
Szalma	3·—	3·40

Gyümölcs-piac.

	Július 29.	
Kajszinbarack 1 kg.	—·50	—·60
Rózsabarack 1 kg.	—·90	1·—
Vasington szilva 1 kg.	—·50	—·60
Tüköralma 1 kg.	—·28	—·32
Vörösszilva 1 kg.	—·14	—·20
Nyári aszalószilva 1 kg.	—·36	—.44

Baromfi-piac.

	Július 29.	
Hízott kacsa párja	5·—	7·—
Sovány kacsa párja	3·—	5·—
Pulyka 1 kg. nőstény	1·40	1·50
Tyúk párja	4·40	5·—
Csirke párja	2·—	3·—
Gyöngytyúk párja	4·40	5·—
Tojás 100 db	5·60	6·—
Idei hizott liba 1 kg.	1·44	1·48
Idei sovány liba párja	9·—	12·—

Állat-piac.

	Július 29.	
Sertés, hizott, fiatal, nehéz, 300—400 kgig.		1·30
Fiatal, közép, 220—300 kilogrammig		1·34
Fiatal, könnyű, 150—220 kilogrammig		1·32
Pároonkint 45 kigm élet és 4% levonással.		
I. rendű, öreg, nehéz		1·28
II. rendű, öreg, nehéz		1·26
Öreg, életsulyban		—·—
Fiatal, életsulyban		—·—
Páronkint 50—60 kigm és 4% levonással.		
Borjú különkönt		—·80
Birka 1 kg.		—·68

Értesités.

Tudatjuk, hogy **„Szikrai viz" vállalatunk képviseletét** volthivatalnokunknak: **Zoltán Miklós úrnak adtuk át** és kérjük a nagyérdemű közönséget, hogy az illetőt bizalmával megajándékozni szíveskedjék. — Irodájának telefonszáma 137. Tisztelettel:

A Szikrai viz részvénytársaság.

Tanúlt kereskedő

raktárnoki, pénzbeszedő vagy felügyelői bizalmi állást keres. Kivánatra 15,000 korona kaucióval rendelkezik. Szives megkeresést Nagykőrösi-utca 32. szám alá kér. 8196

3 pedálos csinos jókarban lévő zongora (1½ éves Stingl-féle) olcsón **eladó Kiskunfélegyházán II. kerület, Bokor-utca 1. sz. alatt a tulajdonosnál.**

Egy 15-18 éves fiatalember a POLGÁRI-sörraktárban (V. kerület, Fecske-utca 4-ik szám alatt) **kocsisnak fölvétetik.** 8212

Egy jó családból való fiú tanulóul fölvétetik Ladányi Testvérek fűszerüzletében gyümölcspiacon. 8805

Pinceszövetkezetnél

a következő borok literenkint kiméríve kaphatók:

új kadarka	**60 fillér**
új rizling	**70 fillér**
ó-kadarka	**80 fillér**
ó-rizling	**90 fillér**
ó-szilváni 1 K	**20 fillér**

A cséplési idényre ajánlja **kitünő jó** és **olcsó munkásborait,** ahoz gazdáknak hordót kölcsönöz.

Eladó házhelyek.

Tiz évi törlesztésre — a nagyállomással szemben, a szeszfinomitó mellett — **8 házhely eladó.** Értekezhetni **Dékány Imre** tulajdonossal, Bocskay-(Zöldkert)-utca 19. sz. a., vasárnaponként pedig délután 3 órakor a helyszinén. 7948

Gazdák figyelmébe.

Poroszkőszén cséplésheztelgolcsóbban beszerezhető 8076

Fülöp és Társánál,

Kisvásári-utca 8. szám. Telefon 230. szám.

BOGOVICS JÓZSEF

gyorsmelegitő cserépkályhakészitő Kecskeméten, IV., Kaszap-utca 12. Saját házában.

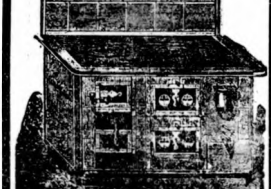

Nagy raktár **kályha** és **tűzhelyekből.**

Minden szinű **épületdisz** kapható.

Szand János és Társa

Nagykőrösi-utca 4. (Beretvás-szállóval szemben.)

Legszebb és legolcsóbb CLOTT-paplanok **8 koronától** feljebb **kaphatók. Javitásokat legolcsóbban** vállalnak. Mindenféle **kárpitozott butorok** készitését és **paplanok behúzását** a legizlésesebben és **olcsó áron** eszközlik. Ugyanott egy fiu **tanulóul** felvétetik.

Egy ügyes nős ember, aki irni, olvasni tud, kocsisnak azonnal fölvétetik a DRÉHER-sörraktárban.

Üzletáthelyezés.

A nagyérdemű vásárló-közönség szives tudomására hozom, hogy 32 év óta fannálló **rövidárú-üzletemet** a Takarékpénztár palotából a **Kaszinó bérházába** (Rákóci út 3.) **helyeztem át.** Tekintettel a túlzsúfolt raktárama abban a keilemes helyzetben vagyok, hogy az összes rövid-, szövött-, acél- és játékárúkat **gyári árakon** árúsíthatom. Midőn magamat továbbra is szives jóindulatukba ajánlom, maradtam teljes tiszteltettel:

8165 **Löwy Soma.**

6887/tk. 1913.

Árverési hirdetmény.

A kecskeméti kir. tszék, mint tlkvi hatóság közhirré teszi, hogy **Héjjas Mihály** végrehajtatónak 600 kor. s jár. és a csatlakozónak vett **Kecskeméti Központi Takarékpénztárnak** 600 kor. s jár **Balla Ferencnek** 221 kor. s jár.-ból álló **Batucsik János** végrehajtást szenvedett elleni követeléseik kielégítése végett a I. a kecskeméti 10398. sz. betétben A 1. 1—5. sorsz. alatt felvett szántó és legelőt képező Batucsik János nevén álló 105 kor. becsértékü ingatlanra Vn. 27. §-a értelmében a birói árverést elrendelte és hogy az ingatlan illetőség az **1913. évi augusztus hó 5. (Öt) napján délelőtt 10 órakor** ezen kir. tszék 1. sz. hiv. helyiségében megtartandó nyilvános árverésen, a megállapított és a hiv. órák a. a tlkvi hatóságnál, valamint Kecskemét városházánál megtekinthető feltételek mellett eladatni fog, úgy azonban, hogy ha az ingatlanért 1327 kor. utóajánlati összegnél nagyobb igéret nem tétetik, Héjjas József kecskeméti (Méntelek 22.) lakos utóajánlattevő jelentendő ki árverési vevőnek.

Az utóajánlat akkor is kötelező, ha az utóajánlattevő az árverésnél meg nem jelenik.

Az ujabbi árverés költségei a vevő az igért vételáron felül köteles viselni.

Az árverelők, a kir. kincstár kivételével, mely bánatpénzt letenni nem köteles, (Vn. 21. §.) tartoznak a kikiáltási ár 20%-át készpénzben, vagy óvadékképes értékpapirokban a kiküldött kezéhez bánatpénzül előre letenni. — Kecskemét, 1913. junius 20.

A kir. törvényszék tkvi osztálya.

Kiadó úrilakás:

7896

Csongrádi-utca 26. sz. alatti házban, hat szoba, mellékhelyiségek, pincék, istállók. Bővebb felvilágositást ad **Obál Ferencné Budapest,** Veres Pálné-utca.

Kiadó lakás és bolthelyiség

A III. ker., Kálmán Király- és Béla-utca sarkán levő 6 szobából, előszobából, cselédszobából és istállókból álló, tisztlakásnak kiválóan alkalmas, **ház azonnal kiadó.** A kéttemplom-közön eddig Leitner Hermann által bérelt **bolthelyiség f. évi november 1-ére,** esetleg **azonnal is kiadó.** A fentiekről értestést ad a **reform. egyház pénztára.**

Molykár elleni védekezés

céljából, villanyerőre berendezett géppeli porolásra elfogad **télikabátokat, bundákat, gallérokat, muffokat** és **mindenféle szőrme-árúkat** nyáron át megőrzés végett

Rankov József szűcsmester, **Nagykőrösi-utca 233. szám.**

Tartós és jól habzó Melinda-szappan

kókusz-szappan betéttel **22** és **44** filléres darabokban, tartós és jól habzó Melinda-szappan barna-szappan betéttel **20** és **40** filléres darabokban **Kecskeméten mindenütt kapható.**

Mayerfi Zoltán szabadalm. Melinda-szappangyára.

Nyomatott az Első Kecskeméti Hirlapkiadó- és Nyomda-Részvénytársaság villanyerőre berendezett könyvnyomdájában J. G. Schelter- és Giesecke-féle Windsbraut-gépen és betűanyaggal.